

Περίληψη

Δείγμα περίληψης μέρους του κειμένου

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Ο μαθητής χρειάζεται στην περίληψη μέρους του κειμένου να εντοπίσει το κοινό θεματικό κέντρο των (δύο ή όσες του δίνονται) παραγράφων. Αρκεί να ξεκινήσει με συγκεκριμένο τρόπο, που δεν διαφέρει από τον τρόπο έναρξης της περίληψης ολόκληρου του κειμένου, εισάγωντας τη φράση «μεταξύ άλλων»:

1. Ο αρθρογράφος/δοκιμιογράφος/συντάκτης/συγγραφέας του κειμένου μεταξύ άλλων αναφέρει/τονίζει/ υποστηρίζει/ διαπιστώνει/ ισχυρίζεται/ θίγει/ υπερασπίζεται/ επιχειρεί να προσδιορίσει...
2. Στο κείμενο μεταξύ άλλων εκφράζεται/ παρουσιάζεται/ προβάλλεται/ ερμηνεύεται...

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ ΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

Έχω ήδη εργαστεί ανά παράγραφο → έχω συνθέσει σημειώσεις, δηλαδή έτοιμες προτάσεις που εμπερικλείουν τα βασικά της παραγράφου → ξεκινάω μετά τη φράση έναρξης που αναφέρθηκε πριν και εισαγω τις σημειώσεις που έχω συνθέσει, μιμούμενος τον τρόπο συνοχής του συγγραφέα

Τρόπος συνοχής:

- είτε με διαρθρωτικές λέξεις
- είτε με αντωνυμίες

Επιστήμη και Επιστήμονες

Η επιστήμη, ως αέναος αγώνας του ανθρώπου για την κατάκτηση της γνώσης, με την οξυδερκή παρατήρηση, τη διαίσθηση και την έρευνα, ανοίγει συνεχώς νέους ορίζοντες και φωτίζει τον νου. Επιστήμη, βέβαια, και τεχνολογία δεν ταυτίζονται, διότι η επιστήμη παραμένει προσηλωμένη στην όλο και πιο βαθιά κατάκτηση της γνώσης, ενώ η τεχνολογία έχει ως επιδίωξη την αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης για την υπηρετήση των τρεχουσών, πρακτικών αναγκών του ανθρώπου. Πολύ χαρακτηριστικά, ο Αϊνστάιν [1879-1955] είχε τονίσει ότι η επιστήμη μπορεί να προσφέρει τα μέσα για την ανάπτυξη σκοπών, τους οποίους έχουν οραματιστεί προσωπικότητες που διαθέτουν υψηλά ηθικά ιδανικά.

Εάν βέβαια ο Αϊνστάιν είχε ζήσει ολόκληρο τον εικοστό αιώνα, με επαναστάσεις, παγκοσμίους θερμούς και ψυχρούς πολέμους, αλλά και δοξασμένο από τη ραγδαία ανάπτυξη των θετικών επιστημών και της τεχνολογίας, ίσως προβληματιζόταν περισσότερο. ¹Η προώθηση των φυσικών επιστημών και η έκρηξη της τεχνολογίας, η οποία έχει προσλάβει φρενήρεις ρυθμούς στην εποχή μας, εγείρουν απορίες και συγκλονιστικά ερωτήματα. Η επιστήμη αναπτύσσεται συνήθως σε σχέση με τις πρακτικές ανάγκες των ανθρώπων, ακολουθεί όμως βασικά την εξέλιξη μιας κοινωνίας και αντικατοπτρίζει το συγκεκριμένο πνευματικό και ηθικό της επίπεδο. ²Όμως η τεχνολογία, που βελτίωσε σημαντικά τις συνθήκες της ζωής μας, βοήθησε ή εμπόδισε τον άνθρωπο να γίνει περισσότερο άνθρωπος;

Τα ευγενή ιδεώδη του ανθρωπισμού διασύρθηκαν και υπονομεύθηκαν στις μέρες μας. Η σύγχυση πραγματικών και πλασματικών αναγκών, η πνιγηρή εντατικοποίηση του ρυθμού της ζωής στις μεγαλουπόλεις, η εσωτερική μοναξιά, το άγχος και η αγωνία αλλοτριώνουν βαθύτατα και παρεμποδίζουν την πνευματική ολοκλήρωση των ανθρώπων.

Μέσα στο κλίμα αυτό ζει, μεγαλώνει και εργάζεται ο σύγχρονος επιστήμονας. ³Ο επιστήμονας βαρύνεται με πολύμορφη ευθύνη για τη γνώση που κατά κάποιον τρόπο παράγει και οφείλει να προβλέπει οποιοδήποτε πιθανό κίνδυνο που θα μπορούσε να προέλθει από τη χρήση της –ή την κατάχρησή της– στο μέλλον για τον άνθρωπο και για την οικουμένη. ⁴Πρέπει να αποφασίζει με άγρυπνη συνείδηση και υπευθυνότητα εάν τα αποτελέσματα των ερευνών του πρέπει τελικά να εφαρμοσθούν. Κάθε επιστημονικό επίτευγμα πρέπει να εξετάζεται όχι μόνο ως γνωστική ή υλική κατάκτηση, αλλά και για το αν θα αποβεί

¹Οι σύγχρονες θετικές επιστήμες και η τεχνολογία εξελίσσονται ραγδαία και παρακολουθούν τις απαιτήσεις της κοινωνίας...

²... η σύγχρονη κοινωνία απομακρύνθηκε από τον ανθρωπιστικό της χαρακτήρα.

³Ευθύνες του επιστήμονα...

⁴... ανάγκη να συνειδητοποιήσουν οι επιστήμονες το αντίκτυπο των επιτευγμάτων τους...

ευεργετικό ή επιζήμιο, ή και καταστρεπτικό, για την ύπαρξη του ανθρώπου. Τον έλεγχο αυτό κανένας άλλος δεν μπορεί ή δεν επιτρέπεται να επιβάλλει στη συνειδητή ελευθερία του επιστήμονα παρά μόνον η συναίσθηση της ανθρωπίνης και γενικά της κοινωνικής του ευθύνης.

⁵Δυστυχώς, όμως, οι αποφάσεις για τη χρησιμοποίηση από τη σύγχρονη τεχνολογία επιστημονικών γνώσεων και ανακαλύψεων δεν ανήκουν πάντοτε στην απόφαση ή στη σύμφωνη γνώμη εκείνων που τις ανακάλυψαν, ούτε οι πολλαπλές συνέπειες από τη χρήση τους έχουν όσο και όπως θα άρμοζε υπολογισθεί. Για τούτο, συχνά οι στόχοι μιας ερευνητικής πορείας διασπείρονται. Πολλοί διάσημοι ερευνητές δεν μπόρεσαν να προβλέψουν τις πρακτικές εφαρμογές των ανακαλύψεών τους.

Για να παραμείνουν όμως οι στόχοι της επιστήμης ανθρωποκεντρικοί, κρίνεται απολύτως αναγκαίος ο επανακαθορισμός τους από «προσωπικότητες με υψηλά ηθικά ιδανικά», κατά τον Αϊνστάιν, δηλαδή από έντιμους, συνεπείς και ανιδιοτελείς, διορατικούς, ειλικρινείς και αντικειμενικούς ανθρώπους-επιστήμονες.

Γρηγόρης Σκαλκέας, Διασκευή από ομιλία στην Ακαδημία Αθηνών.

⁵...παρόλο που σε αρκετές περιπτώσεις η εφαρμογή των επιστημονικών ευρημάτων δεν άπτεται αποκλειστικά της επιλογής τους.

Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη των 2^η – 5^η παραγράφων του κειμένου που σας δόθηκε (70-80 λέξεις).

Ο ομιλητής ασχολείται, μεταξύ άλλων, με την ανάγκη ανθρωπιστικού προσανατολισμού της επιστήμης και την ηθική ευθύνη του επιστήμονα. Συγκεκριμένα, οι σύγχρονες θετικές επιστήμες και η τεχνολογία εξελίσσονται ραγδαία και παρακολουθούν τις απαιτήσεις της κοινωνίας, ωστόσο η σύγχρονη κοινωνία απομακρύνθηκε από τον ανθρωπιστικό της χαρακτήρα. Παράλληλα, οι επιστήμονες φέρουν ευθύνη και υπάρχει η ανάγκη να συνειδητοποιήσουν το αντίκτυπο των επιτευγμάτων τους, μολονότι σε αρκετές περιπτώσεις η εφαρμογή των επιστημονικών ευρημάτων δεν άπτεται αποκλειστικά της επιλογής τους.